

Møte onsdag den 5. desember 2007 kl. 15.49President: **B e r i t B r ø r b y**

D a g s o r d e n (nr. 9):

1. Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) og om samtykke til ratifikasjon av den internasjonale konvensjon 2001 om erstatningsansvar for bunkersoljesølskade (Innst. O. nr. 17 (2007-2008), jf. Ot.prp. nr. 77 (2006-2007))
2. Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i straffeprosessloven og tvisteloven m.m. (Innst. O. nr. 16 (2007-2008), jf. Ot.prp. nr. 6 (2007-2008))
3. Innstilling fra justiskomiteen om lov om endring i lov 19. juni 1997 nr. 82 om pass (endring av gebyr for pass til personer over 16 år) (Innst. O. nr. 19 (2007-2008), jf. Ot.prp. nr. 9 (2007-2008))
4. Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringer i lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell (Innst. O. nr. 18 (2007-2008), jf. Ot.prp. nr. 68 (2006-2007))
5. Referat

S a k n r . 1

Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) og om samtykke til ratifikasjon av den internasjonale konvensjon 2001 om erstatningsansvar for bunkersoljesølskade (Innst. O. nr. 17 (2007-2008), jf. Ot.prp. nr. 77 (2006-2007))

Presidenten: For ordens skyld skal presidenten referere hva slags debattopplegg komiteen har anbefalt, selv om presidenten tror at ikke all tid kommer til å bli brukt, slik det nå ser ut.

Etter ønske fra justiskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden begrenses til 40 minutter og fordeles med inntil 5 minutter til hvert parti, og inntil 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt anledning til replikker etter de enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter. – Det anses vedtatt.

Elisabeth Aspaker (H) [15:51:05] (ordfører for saken): Norge undertegnet bunkerskonvensjonen 26. september 2002. En samlet komite har sluttet seg til Regjeringens forslag om at Norge nå skal ratifisere denne konvensjonen.

Bunkerskonvensjonen fastsetter regler for ansvar og forsikring for forurensingsskade som følge av utslipp av bunkersolje fra skip som ikke er oljetankere, og som ikke er omfattet av tidligere konvensjoner om samme.

Ratifikasjonen bidrar nå til å klargjøre skipseieres forsikringsforpliktelser, og vil gi bedre sikkerhet for dekning av tap og kostnader for skadelidte etter uhell med skip og utslipp av bunkersolje, eller ved nødlossing av bunkersolje for å forebygge utslipp og skader i kjølvannet av dette. Av erfaring vet vi at selv ved mindre utslipp kommer kostnadene til oljevernaksjoner raskt opp i flere millioner kroner.

Det er et faktum at de fleste tilfeller av oljesøl i Norge har vært nettopp utslipp av drivstoffolje fra skip som ikke er oljetankere. Tiltredelse av bunkerskonvensjonen vil bety at vi tetter dette smutthullet, og at alle skip heretter kan stilles til ansvar og pålegges forsikringsplikt mot skader ved utslipp. Dette eliminerer risikoen for økonomiske tap for næringsutøvere som påføres ulempe og skader. Og like viktig: Dette sikrer muligheten til å få dekket regningen etter opprydding ved oljesøl i sårbare naturmiljøer og i kystnære områder.

For et land som Norge, med betydelig skipstrafikk langs vår lange kyst og en betydelig bosetting og næringsvirksomhet i kystnære strøk, er det av stor betydning at denne konvensjonen kan tre i kraft så snart som overhodet mulig.

Komiteen er også fornøyd med at bunkerskonvensjonen har bestemmelser som gjør at skadelidte kan kreve erstatningen utbetalt direkte fra forsikringsgiveren, og at forsikringsgiveren normalt vil være forpliktet til å utbetale beløpet selv om den registrerte eieren ikke kan finnes. Dog finnes det et unntak når skaden skyldes eierens forsettlig egenfeil.

Den tvungne ansvarsforsikringen etter bunkerskonvensjonen dekker ansvar opp til 1996-konvensjonens ansvarsgrenser, slik som i sjøloven. Faktum er at de fleste skip som har tvungen ansvarsforsikring etter bunkerskonvensjonen, også kommer til å ha en tilleggsforsikring. Komiteen er enig i at bunkerskonvensjonens regler om skadelidtes rett til direktekrav også må gjelde for forsikring som kommer i tillegg til den obligatoriske ansvarsforsikringen etter bunkerskonvensjonen.

Komiteen støtter Regjeringens forslag om å innføre samme regler om ansvarskanalisering ved bunkersoljesølskade, som tilfellet er i sjøloven. Dette er viktig for å forebygge problemer og forsinkelser i forbindelse med tiltak for å hindre eller begrense forurensning.

Avslutningsvis: Komiteen er opptatt av at vi får et effektivt vern mot skader og tap ved utslipp fra skip, og mener det er riktig at det *ikke* gis unntak fra forsikringsplikten for skip, selv om disse utelukkende går i innenriksfart. Reglene skal også omfatte skip som eies av den norske stat, og som utelukkende benyttes i statlig, ikke-kommersiell virksomhet. Det betyr at unntak bare gis for statsskip som eies av fremmed stat. Reglene om ansvar skal likevel omfatte også slike skip, når det gjelder skade her i riket eller i norsk økonomisk sone.

Komiteen anbefaler Odelstinget å gi sin tilsutning til det fremlagte lovforslaget.

Ingrid Heggø (A) [15:54:33]: Saksordføreren gjorde greie for denne saka på ein fortrefleleg måte, så eg skal ik-

kje gå meir inn på ho. Men eg ønskjer å gje ros til saksordføraren for både rask og effektiv handsaming av denne viktige saka. Det er òg ein samla komite, som det er sagt, som står bak.

Det er viktig å presisere at Noreg har ein lang og sårbar kyst, og utslepp av t.d. drivstoffolje kan gje alvorlege konsekvensar. Med denne ratifikasjonen sikrar ein seg moglegheita både til å rydde opp i sårbare naturmiljø, til å eliminere risikoen for økonomisk tap og til å tette eit hol som har vore i lovgjevinga.

Det er viktig å få eit effektivt vern mot skadar og tap ved utslepp frå skip, og det er òg viktig at dette kjem på plass så fort som mogleg, noko vi bidreg til her i dag.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 110)

S a k n r . 2

Innstilling frå justiskomiteen om lov om endringar i straffeprosessloven og tvisteloven m.m. (Innst. O. nr. 16 (2007-2008), jf. Ot.prp. nr. 6 (2007-2008))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 112)

S a k n r . 3

Innstilling fra justiskomiteen om lov om endring i lov 19. juni 1997 nr. 82 om pass (endring av gebyr for pass til personer over 16 år) (Innst. O. nr. 19 (2007-2008), jf. Ot.prp. nr. 9 (2007-2008))

Anne Marit Bjørnflaten (A) [15:56:40] (ordfører for saken): Reduksjonen i passgebyret for voksne er nok et steg på veien i å utarbeide et mer rettferdig skatte- og avgiftssystem, der den som har mest, bidrar mest til fellesskapet, og hvor gebyrene representerer de faktiske kostnadene.

I sommer gjennomførte vi reduksjon på prisen på pass til barn, og nå fullfører vi ved å redusere prisen på pass til voksne. La meg presisere at dette også gjelder nødpass.

Det rød-grønne flertallet ønsker ikke som Bondevik-regjeringen å bruke passgebyr som salderingspost for å kunne lette skatten for dem som allerede har mest. Under Bondevik II-regjeringen økte f.eks. gebyrene på pass til barn fra 163 kr til 420 kr, noe vi ikke kunne akseptere. På samme måte har den rød-grønne regjeringen også satt på bremsen i forhold til prisutviklingen av rettsgebyret. Under Bondevik-regjeringen økte prisen på rettsgebyret kraftig, mens vi har latt prisen stå på stedet hvil etter at vi tok over. Dette arbeidet er en oppfølging av Stoltenberg-regjeringens prinsipp om at gebyret ikke skal være dyrere enn det faktisk koster å utføre tjenesten. Dessuten er dette også en del av vår fattigdomsbekjempelse, fordi rettsgebyret gjør store innhugg i økonomien til gjeldsofre.

Mens Bondevik-regjeringen reduserte skatten for dem som hadde mest fra før, og økte avgiften, er den rød-grøn-

ne politikken å la dem som har mest, betale mest i skatt, og redusere gebyrer og avgifter for folk flest.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [15:58:26]: Helt kort: Jeg skal også gi Regjeringen honnør for denne saken. Jeg synes faktisk de fortjener det. At man har en politikk hvor man ønsker å sette kostpris som grunnlag for det man skal betale for en tjeneste, synes Fremskrittspartiet er god politikk, og i så måte skal den sittende regjeringen ha honnør for det – kanskje i motsetning til den forrige som nok heller brukte dette som en ren fiskal avgift for å få inn større inntjening til staten. Hvordan behovet var for det, skal jeg la være usagt, men jeg vil si at Norge går ikke noe dårligere selv om man faktisk reduserer passgebyret og en del andre gebyrer. Det er bra.

Det som justiskomiteens leder for øvrig sa om en god avgifts- og skattepolitikk, er det nok flere meninger om enn når det gjelder fornuften i å senke passgebyret og rettsgebyret.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3. (Votering, se side 116)

S a k n r . 4

Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringer i lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell (Innst. O. nr. 18 (2007-2008), jf. Ot.prp. nr. 68 (2006-2007))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden begrenses til 40 minutter og fordeles med inntil 5 minutter til hvert parti og inntil 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det gis anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg fra statsråden innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter. – Dette anses vedtatt.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [16:00:30] (ordfører for saken): Det skal bli interessant å høre hva justisministeren mener om denne saken! (Statsråd Storbjerget var på dette tidspunkt den eneste statsråden til stede i salen).

Næringskomiteen har hatt til behandling sak om endringer i lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell. Kort fortalt dreier denne saken seg om å overføre ansvaret for en tilfredsstillende veterinærdekning utover i landet fra staten til kommunene.

I dag er det staten som har det overordnede ansvaret for å sikre en landsdekkende dyrehelsetjeneste. Departementet ønsker at kommunene skal få et større ansvar for å sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell. For at dette skal være mulig, foreslår Regjeringen en endring av § 1 annet ledd. Regjeringen begrunner forslaget med at svekket økonomisk grunnlag for klinisk

veterinærtjeneste gjør det mindre attraktivt for veterinærer å etablere seg i flere distrikter.

Regjeringen viser til at det i 2004 ble avgitt en innstilling fra Sagelvmo-utvalget, som anbefalte at kommunene skulle overta ansvaret for veterinærtjenesten.

Under behandlingen av denne saken har Regjeringen gjennomført en høringsrunde. Næringskomiteen har også nylig avholdt en høring i forbindelse med saken hvor Den norske veterinærforening og Norges Bondelag deltok. Både i den høringsrunden som Regjeringen gjennomførte og i næringskomiteens høringsrunde, kom det mange negative uttalelser i forbindelse med at kommunene skulle få ansvar for veterinærtjenesten. Hovedtyngden av kommunene som uttalte seg i forbindelse med høringen, ønsket ikke å overta denne oppgaven fra staten. I tillegg mener altså Den norske veterinærforening at staten fortsatt skal ha det overordnede ansvaret for å sikre en god veterinærtjeneste over hele landet. Norges Bondelag uttalte i høringen at de var sterkt imot overføringen, og at de var bekymret når det gjaldt sikring av tilfredsstillende veterinærtjenester over hele landet når lovendringen trer i kraft 1. januar.

Regjeringspartiene i komiteen støtter selvfølgelig Regjeringens forslag. De har kommet med en ny formulering til § 3 a annet ledd, som understreker kommunenes ansvar i saken. Medlemmene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre støtter Regjeringens forslag, mens medlemmene fra Fremskrittspartiet har en annen oppfatning og ønsker at staten fortsatt skal ha det overordnede ansvaret. Medlemmene fra Fremskrittspartiet har fremmet et forslag som understreker dette.

Det er kritisk i våre dager å overføre nye oppgaver til kommunene. Vi leser daglig i avisene at kommunene sliter med å gjennomføre de oppgavene som de allerede har ansvaret for. Vi leser om dårlig kommuneøkonomi og kommunenes problemer med prioritering mellom de oppgavene de har. Derfor er Fremskrittspartiet kritisk til at kommunene nå skal få enda en oppgave. Vi stiller oss tvilende til om de er i stand til å løse denne oppgaven, i hvert fall på kort sikt.

Jeg har i de senere dager hatt en del telefoner fra bekymrede kommunepolitikere som har fått saken til behandling i formannskap og kommunestyre, og som lurer på hva denne saken gjelder. Mitt inntrykk er at behandlingen av saken ikke har kommet veldig langt ute i kommunene. Det er bekymringsfullt i forhold til det viktige i saken, nemlig å ha trygghet for en god veterinærdekning og dyrehelse. Fremskrittspartiet mener derfor at det beste er at Mattilsynet, som allerede har god kompetanse på dette området, får beholde oppgaven, slik at vi fortsatt er sikret en god veterinærtjeneste for de aktører i samfunnet som har behov for denne type tjenester.

Jeg tar opp Fremskrittspartiets forslag i innstillingen.

S i g v a l d O p p e b ø e n H a n s e n hadde her teke over presidentplassen.

Presidenten: Representanten Hans Frode Kielland Asmyhr har teke opp det forslaget han refererte til.

Arne L. Haugen (A) [16:05:58]: Først vil jeg takke saksordføreren for en etter måten grei gjennomgang av saken og også for å ha ført i pennen klare merknader som det har vært enkelt å forstå og forholde seg til, og det har vært enkelt å være uenig i dem. Det er faktisk grunn til å merke seg hvilket totalt fravær av tillit til kommunenes evne til å løse oppgaver som Fremskrittspartiet synliggjør i sine merknader i innstillingen til saken.

Så til realitetene. Hittil har staten hatt et overordnet ansvar for å sikre landsdekkende dyrehelsetjeneste og organisering av klinisk veterinæravakt. Med denne loven får kommunene et mer direkte ansvar enn det staten har hatt, noe som innebærer at de må ta grep for å sikre en tilfredsstillende tilgang til dyrehelsepersonell i kommunen. De får også et ansvar for å organisere veterinæravakt utenom ordinær arbeidstid. Dette er i tråd med prinsippet om å legge ansvar for tjenesten så nær brukerne som mulig. Det er et prinsipp jeg er enig i. Jeg tror det er kommunene som vet hvor behovet er størst.

Jeg sier ikke at dette behøver å bli en enkel oppgave i alle kommuner. Sannsynligvis vil den være enklere i kommuner med et velutviklet interkommunalt samarbeid enn i kommuner der dette ikke er så framtreddende. Men sammenlignet med det ansvaret kommunene har for primærhelsetjenesten og organisering av legevakt og legevaktsamarbeid, tror jeg faktisk at kompetansen i forhold til å finne de gode løsningene for veterinærdekningen er bedre i kommunene enn hos staten. Jeg har derfor tro på at denne reformen vil være en god ordning både for husdyrneringen og dyrehelsen her i landet.

Jeg er glad for at opposisjonen samlet, bortsett fra Fremskrittspartiet, slutter seg til denne innstillingen, noe jeg for øvrig ikke er overrasket over, i og med at det grepet som nå gjøres, åpenbart synes å være det som ivaretar faglige og rasjonelle hensyn best og vil være mest framtidrettet. Og det er det viktig å minne om. Dette gjøres for å få til en bedre veterinærtjeneste over hele landet enn det vi har i dag.

Som gammel gammelordfører er det alltid med en smule skepsis jeg ser på det økonomiske oppgjøret som følger i kjølvannet av en oppgaveoverføring fra stat til kommune. Jeg mener at dette må gjøres på en forsvarlig måte, ved at staten sikrer finansieringen og overfører de midlene som brukes til klinisk veterinæravakt, til kommunene. Det bevilges 12,5 mill. kr til den om lag fjerdedelen av kommunene som har lavest dyretall, i tillegg til de 4,5 mill. kr som går til dekning av administrative kostnader. Jeg tror dette er en akseptabel ordning for kommunene. Vi har i en fellesmerknad i innstillingen understreket at kommunene må sikres økonomi til å ivareta de nye oppgavene på en god måte.

Grensensnittet mellom statlig og kommunalt ansvar i tjenesten må gis oppmerksomhet. Derfor er det viktig at Mattilsynet tar ansvar for å etablere en god dialog mellom seg og veterinærene – en dialog som de faktisk også skal ha i dag. Det er også viktig at den erfaringen og kunnskapen Mattilsynet har når det gjelder vaktordningen, blir overført til kommunene på en god måte. Det er viktig bl.a. for å ivareta smittevernberedskap og dyrevelferd på beste måte.

Ingebrigt S. Sørfohn (KrF) [16:10:24]: Den tidlegare presidenten i USA Ronald Reagan brukte mykje tid på å ri ute på ranchen sin. Eit av favorittuttrykka hans var:

«There is nothing better for the inside of a man than the outside of a horse.»

Mange av oss deler ikkje Reagan sine politiske synspunkt, men er likevel einige i at han har eit poeng her.

Det er mange som verkeleg er glade i dyr, og som ønskjer å ha best moglege veterinærtjenester i nærleiken. Dette gjeld ikkje berre dei som har dyr til rekreasjonsbruk. Gode veterinærtjenester over heile landet er heilt avgjerande for landbruket vårt. Bøndene er avhengige av veterinærtjenester for å kunna driva husdyrhald.

Dyra si velferd har ein sjølvsgd verdi òg i seg sjølv. Me har eit heilt klart ansvar for å behandla dyr på ein mest mogleg god og omsorgsfull måte. Det er difor grunn til uro når det i den seinare tida har vist seg at det er lite økonomisk attraktivt for veterinærar å etablere seg i enkelte distrikt. Dette kan gå ut over det førebyggjande arbeidet, og det kan gje dårlegare beredskap mot dyresjukdomar, noko som igjen kan gje problem for husdyrhald og for landbruksverksemda.

På bakgrunn av dette valde Bondevik II-regjeringa å setja ned eit utval som skulle koma med forslag til løysingar. Sagelvmo-utvalet konkluderte med at kommunane burde få overført ansvar for å sikra tilfredsstillande veterinærtjenester. Dette rådet var godt grunngeve ut frå omsynet til målet om tilfredsstillande veterinærtjenester over heile landet. Forslaget var òg i tråd med prinsippet om å leggja ansvaret for tenester til lågast forsvarlege nivå. Når Regjeringa no fremjar dette forslaget, har ho difor Kristeleg Folkeparti si støtte. Me meiner at kommunane har gode føresetnader for å finna gode og praktiske løysingar for å sikra best moglege veterinærtjenester over heile landet.

Forslaget har rett nok ein mangel, som fleire høyringsinstansar heilt korrekt har peikt på: Det inneheld ikkje nokon lovheimel som spesifikt strekar under kommunane sitt ansvar for å sørgja for veterinærvakt utanom ordinær arbeidstid. Den norske veterinærforening, som elles støtta forslaget, var mellom dei som var opptekne av at ein slik lovheimel må på plass. Eg er difor glad for at fleirtalet no går inn for ein slik lovheimel.

Kristeleg Folkeparti vektlegg òg Bondelaget sine synsmåtar sterkt. I tillegg til å ønskja ein lovheimel uttrykte Bondelaget bekymring for om kommunane ville ha tilstrekkelege økonomiske midlar til å sikra gode veterinærtjenester. Den norske veterinærforening og mange kommunar har forståeleg nok òg vore opptekne av dette.

Fleirtalet strekar difor under i innstillinga til proposisjonen at det er viktig at kommunane får gode økonomiske vilkår, slik at dei kan vareta dei nye oppgåvene på ein skikkeleg måte. Det er òg grunn til å framheva at ansvaret for tiltaka mot smittsame dyresjukdomar og oppfølging av dyrevelferdssaker framleis skal vera Mattilsynet sitt ansvar.

Kristeleg Folkeparti sluttar seg på bakgrunn av dette til det breie fleirtalet som støttar det føreliggjande forslaget.

Lars Peder Brekk (Sp) [16:13:35]: Også jeg vil takke saksordføreren for en ryddig framlegging av saken.

Den omleggingen vi i dag skal vedta i lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell, vil styrke tilgangen på slike tjenester i områder hvor næringsgrunnlaget for veterinærpraksis er dårlig. Lovendringen er derfor viktig for dyrevelferd og dyrehelse rundt omkring i distriktene.

Kommunene får nå ansvar for å sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell. Næringskomiteens flertall har klargjort det kommunale ansvaret for veterinærtjenestene ytterligere i forhold til Regjeringens forslag. Innstillingen slår fast at kommunene skal sørge for en klinisk vaktjeneste utenom alminnelig kontortid. Det gir trygghet for husdyrbrukere og for dyrevelferd.

Jeg la merke til at representanten Haugen, som karakteriserte seg selv som «gammel gammelordfører», uttrykte en viss grad av uro med hensyn til finansieringen av denne saken. Jeg vil da som en litt yngre gammelordfører si at dette også har vært sterkt i fokus i Senterpartiets gruppe. Vi er veldig opptatt av at overføringen av ansvaret for veterinærtjenester til kommunene fullfinansieres fra statens side, som nå foreslås. Vi må forutsette at denne øremerkingen blir videreført.

Jeg mener det vil gi en klar forbedring at kommunene får dette ansvaret. Kommunene vet bedre enn sentrale myndigheter hvilke behov tjenesten møter lokalt. Det er viktig at kommunene har rom for å finne lokale tilpasninger, hver for seg eller også om mulig i samarbeid med andre kommuner. Det ser vi fram til å se effekten av.

Jeg er glad for at det har vært en så konstruktiv dialog mellom KS, Veterinærforeningen og myndighetene i saken. Aktørene er meg bekjent allerede inne i en god prosess for oppfølging av den nye ordningen. Dette er avgjørende for at man i den videre prosessen kan finne fram til gode løsninger for dyr og dyreeiere.

For at omleggingen skal fungere etter hensikten, er det også avgjørende at samhandlingen mellom Mattilsynet og de praktiserende veterinærene er god. En god informasjonsflyt aktørene imellom er nødvendig bl.a. for å ivareta smittevernberedskapen. Jeg legger til grunn at staten og tilsynet legger til rette for gode rutiner på dette området.

Statsråd Terje Riis-Johansen [16:16:37]: Målet med det lovendringsforslaget som Odelstinget har til behandling i dag, er å styrke tilgangen på veterinærtjenester. Vi har de siste åra erfart at det i mange områder i landet er dårlig næringsgrunnlag for veterinærpraksis, og dermed blir det også lite attraktivt for veterinærer å etablere seg for å drive klinisk praksis. Mange bekymrede rådmenn og ordførere har vært i kontakt med departementet i håp om at vi kan hjelpe til for å styrke veterinærdekninga. Jeg er derfor glad for at det er bred tilslutning her i salen til ei lovendring som vil være viktig for husdyrbrukerne og i tillegg for dyrehelsa og dyrevelferden i distriktene. Vissheit om at det er mulig å få tak i veterinær som driver praksis, er av stor betydning for alle dyreeiere.

Lovendringa innebærer at det blir etablert et konkret lovbestemt ansvar for å sørge for tilfredsstillende tilgang

på tjenester fra dyrehelsepersonell. Ansvaret plasseres på lavest mulig effektive nivå – hos kommunene. Fram til i dag har det ikke vært noe lovbestemt ansvar for å sørge for en generell veterinærdekning i de enkelte distriktene. Staten har hatt ansvar for å organisere og finansiere ei ordning med klinisk veterinæravakt utenom ordinær arbeidstid, men ingen har hatt ansvar for dagtidtilgangen på tjenester. Noen kommuner har på frivillig grunnlag brukt midler til stimuleringsiltak for veterinærer, mens andre har sett det som vanskelig å prioritere slike frivillige tiltak opp mot andre oppgaver. Regjeringa har fulgt opp lovendringsforslaget med et forslag i budsjettproposisjonen om nye, øremerkede midler på 12 mill. kr til kommunene for at de skal kunne ivareta det nye ansvaret på en god måte.

Parallelt med at kommunene nå får ansvar for å sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell, overføres ansvaret for klinisk veterinæravakt fra staten til kommunene. Den kliniske veterinærvakten var preget av uro og konflikter før denne regjeringa overtok. På grunnlag av et anmodningsvedtak fra Stortinget ble vaktordninga utredet av et eget utvalg. I februar 2006 forhandlet vi fram en ny avtale med Den norske veterinærforening med utgangspunkt i utvalgsinnstillinga. Dette har skapt ro om vaktordninga. Veterinærforeninga har fulgt opp sine forpliktelser etter avtalen på en god måte og aktivt arbeidet for å få medlemmene til å slutte opp om vaktavtalen. Det synes å være bred enighet om at den vaktordninga vi har i dag, fungerer godt.

Etter min mening er det avgjørende at vi har lagt konfliktene om vaktordninga bak oss når nå ansvaret legges til kommunene. Jeg har merket meg at komiteflertallet går inn for en tilføyelse til det lovforslaget vi har fremmet, for å presisere at kommunenes ansvar for tjenestetilgang også omfatter ansvaret for klinisk veterinæravakt. Departementet framforhandlet i oktober i år en justert vaktavtale med Veterinærforeninga. Denne avtalen danner basis for den avtalen KS nylig inngikk med Veterinærforeninga for å sikre en god videreføring av vaktordninga under kommunalt ansvar. Gjennom øremerkede overføringer legger vi opp til å kompensere kommunene fullt ut for de kostnadene som vaktordninga medfører, slik den er organisert når kommunene overtar ansvaret.

Etter min vurdering gir den lovendringa som et stort flertall i denne salen støtter opp om, klare føringer for å sørge for et godt tilbud av veterinærtjenester i hele landet. Kommunene har de beste forutsetningene for å finne gode løsninger tilpasset lokale behov, alene eller i et interkommunalt samarbeid. Jeg er trygg på at denne loven, når den blir vedtatt, vil vise seg viktig for landbruket i utkantdistrikter og for vårt arbeid for god dyrehelse og dyrevelferd.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [16:20:30]: Som jeg nevnte i mitt innlegg, har jeg stor uro i forhold til gjennomføringen av denne saken. Som jeg også nevnte, har jeg fått en del henvendelser fra kommunepolitikere i den senere tid som gir uttrykk for at kommunene har kommet svært kort med denne saken. Jeg vil anta at det er

mange kommuner som nå i førjulstiden ikke har nok tid til å behandle denne saken slik at de får etablert en god nok ordning fra 1. januar.

Jeg vil spørre statsråden om han nå er sikker på at han har god nok oversikt over hvordan stoda er ute i kommunene når det gjelder etablering av denne saken, og, hvis ikke, om statsråden vil ta ansvar for eventuelle dyretragedier som kommer på nyåret.

Statsråd Terje Riis-Johansen [16:21:30]: Vi har hatt en særdeles god prosess med KS på vegne av norske kommuner om denne saka. KS er om bord med hensyn til å se på dette som en god løsning for å desentralisere et viktig tjenestetilbud inn mot norske husdyrbrukere. KS oppfatter dette som å være godt egnet til å ligge under kommunenes ansvarsområde.

Når det gjelder situasjonen som inntreffer etter 1. januar, er den største forskjellen at det brukes mer ressurser på dette området. Det er den største forandringa, og ei forandring som vil komme de husdyreierne som ønsker å benytte seg av veterinære tjenester, til gode. Kommunene blir i stand til på en helt annen måte enn staten har vært – som i og for seg mer passiv deltaker i dette – å gå konkret inn og bruke midler i den grad en ønsker å utvide tjenestetilbudet fra veterinærene i sin kommune eller i et interkommunalt samarbeid, fordi det settes av midler konkret til å styrke svake veterinære områder.

Øyvind Korsberg (FrP) [16:22:42]: Nå er jo kommuneøkonomien ganske dårlig i svært mange kommuner. Vi har ennå ikke den hele og fulle oversikten over det, men bare i Troms, et fylke som jeg kjenner godt, må kommunene redusere sine budsjetter med om lag 200 mill. kr på grunn av økte renter og økte lønns- og pensjonskostnader. Så får de likevel overført flere oppgaver som vil koste. Når kampen står mellom å legge ned skoler, redusere sykehjemstilbud og andre velferdstiltak, tror statsråden at kommunene kommer til å prioritere dyrevelferd foran menneskevelferd?

Statsråd Terje Riis-Johansen [16:23:30]: Spørsmålet som ble stilt, kan i utgangspunktet virke som å bære preg av at det er frie midler som blir overført til kommunene. Det er det jo ikke. Dette er øremerkede midler som blir sendt til norske kommuner, og slik sett er spørsmålsstillinga irrelevant.

Kåre Fostervold (FrP) [16:23:54]: Jeg tror kanskje jeg skal følge opp det forrige spørsmålet, i og med at jeg ikke synes det fikk et seriøst svar. La meg først understreke at hele komiteen er veldig opptatt av veterinærordninga, og at den skal bli best mulig, men vi er uenige om hvordan man skal komme dit. Men la oss se på de midlene som er satt av: Det er satt av 4,5 mill. kr til kommunenes administrative utgifter for å kompensere for denne ordninga. Det vil si 10 000 kr pr. kommune, altså to dagsverk for å jobbe med dette. Vi vet, etter innspill vi har fått, at det er mange kommuner som ennå ikke har kommet i gang med dette arbeidet. Jeg vil spørre statsråden om han

kan garantere at det tidsløpet som er lagt opp i forhold til denne ordningen, ikke vil gå ut over dyrevelferden i landet. Jeg vil også følge opp Korsbergs spørsmål: Tror han kommunepolitikere vil prioritere, med så knappe ressurser, dyrevelferd foran menneskevelferd?

Statsråd Terje Riis-Johansen [16:24:53]: Jeg kan godt utdype svaret på det spørsmålet som har blitt stilt to ganger. Problemstillinga her er jo at det er øremerkede midler som blir sendt til norske kommuner for å ha et veterinærtilbud rundt i landet. I tillegg bevilger vi altså nå ekstra penger som kommunene kan søke om for å styrke veterinærtilbudet i spesielt sårbare områder. Det er en styrking av det veterinære tilbudet i Norge, det er en styrking spesielt av det veterinære tilbudet i de mest sårbare områdene. Så hvordan representantene fra Fremskrittspartiet kan få seg til å framstille et forslag som styrker veterinærtjenestene, som øker ressursinnsatsen overfor denne sektoren, som et tiltak som skal bidra til å redusere tilgangen på veterinære tjenester, redusere arbeidet i forhold til dyrevelferd, er vanskelig for meg å se – jeg ser ikke den koblinga.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til replikk.

Fleire har heller ikkje bedt om ordet til sak nr. 4.
(Votering, sjå side 116)

Etter at det var ringt til votering, sa

presidenten: Odelstinget skal så votere i sakene nr. 1–4.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

l o v

om endringer i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) og om samtykke til ratifikasjon av den internasjonale konvensjon 2001 om erstatningsansvar for bunkersoljesølskade

I

I lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) gjøres følgende endringer:

Kapitteloverskriften til kapittel 10 plasseres mellom § 182 og § 183 og skal lyde:

Kapittel 10 Ansvar for skade ved oljesøl

Nytt avsnitt I skal lyde:

I

Ansvar og erstatning etter reglene i den internasjonale konvensjon 2001 om erstatning for bunkersoljesølskade (bunkerskonvensjonen)

§ 183 Objektivt ansvar for skipets eier ved forurensningsskade forårsaket av bunkersolje, definisjoner.

Skipets eier er uansett skyld ansvarlig for forurensningsskade forårsaket av bunkersolje. § 191 første ledd annet og tredje punktum gjelder tilsvarende.

Med forurensningsskade forårsaket av bunkersolje forstås i §§ 183 til 190:

a) Skade eller tap som oppstår utenfor skipet, som skyldes forurensning voldt av bunkersolje som unnslipper eller tømmes fra skipet. Skade ved forringelse av miljøet, omfatter i tillegg til tapt fortjeneste likevel bare utgifter til rimelige tiltak for gjenoppretting som har vært eller vil bli foretatt.

b) Utgifter, skade eller tap som følge av rimelige tiltak som er truffet etter en hendelse som forårsaker eller medfører umiddelbar og betydelig fare for skade som nevnt i bokstav a, og som har til formål å avverge eller begrense slik skade.

Med skip forstås i §§ 183 til 190 ethvert sjøgående fartøy eller annen flytende innretning på sjøen som ikke er omfattet av sjøloven § 191 tredje ledd.

Med bunkersolje forstås alle oljer som inneholder hydrokarboner, herunder smøreolje, til bruk til skipets drift eller fremdrift, samt alle rester av slik olje.

Med skipets eier forstås i §§ 183 til 190 eieren, herunder den registrerte eieren, rederen, bareboatbefrakteren, disponenten eller andre som står for sentrale funksjoner knyttet til driften av skipet.

Med registrert eier forstås i §§ 183 til 190 den som står oppført i skipsregisteret som eier, eller hvis skipet ikke er registrert, den som eier skipet.

Eies skipet av en stat, gjelder § 191 femte ledd annet punktum tilsvarende.

Med bunkerskonvensjonen forstås den internasjonale konvensjon 2001 om erstatningsansvar for bunkersoljesølskade.

Med konvensjonsstat forstås i §§ 183 til 190 stat som har sluttet seg til bunkerskonvensjonen.

§ 184 Ansvarsfritak

Reglene om ansvarsfritak og om lemping av ansvaret i § 192 gjelder tilsvarende for ansvaret etter §§ 183 til 190.

§ 185 Ansvarsbegrensning og kanalisering av ansvar

Erstatningskrav mot skipets eier for forurensningsskade forårsaket av bunkersolje kan bare gjøres gjeldende etter reglene i §§ 183 til 190. Reglene om kanalisering av ansvar mv. i § 193 annet og tredje ledd gjelder tilsvarende for ansvaret etter §§ 183 til 190. Regelen om at ansvar ikke kan gjøres gjeldende, jf. § 193, skal likevel ikke gjelde for personer som er omfattet av definisjonen av «skipets eier» i § 183 femte ledd.

For begrensning av ansvaret til skipets eier gjelder reglene i kapittel 9.

§ 186 Forsikringsplikt, sertifikat

Registrert eier av et norsk skip med bruttotonnasje som, beregnet etter vedlegg I til den internasjonale skipsmålingskonvensjonen 1969, overstiger 1000 tonn, plikter

å ha godkjent forsikring eller annen sikkerhet som dekker ansvar som nevnt i § 183 opp til de ansvarsgrensene som følger av London-konvensjonen 1976 om begrensning av sjørettslige krav slik den er endret ved endringsprotokollen av 1996, jf. ansvarsgrensene i § 175. Det skal utstedes sertifikat som bekrefter at det foreligger slik forsikring eller sikkerhet. Uten gyldig sertifikat må skipet ikke seile under norsk flagg.

Bestemmelsen i første ledd første punktum gjelder tilsvarende for utenlandsk skip med bruttotonnasje som overstiger 1000 tonn, som anløper eller forlater havn eller annen laste- eller losseplass i Norge eller på den norske delen av kontinentalsokkelen. Er skipet registrert i en konvensjonsstat, skal det ha sertifikat etter konvensjonen som viser at det foreligger forsikring eller annen sikkerhet. Annet punktum gjelder tilsvarende for skip som er registrert i en stat som ikke er konvensjonsstat.

For skip som eies av den norske stat eller av en annen stat, gjelder reglene i § 197 tredje ledd tilsvarende.

Departementet gir i forskrift regler om forsikring og sikkerhetsstillelse, herunder om hvilke vilkår forsikringen eller sikkerheten må oppfylle for å kunne godkjennes, samt om sertifikater og deres form, innhold, utstedelse og gyldighet, herunder at en institusjon eller organisasjon kan utstede sertifikat, og om bruk av og registrering av elektroniske sertifikater.

§ 187 Sanksjoner ved forsømt forsikringsplikt m.m.

Reglene i § 199 gjelder tilsvarende når et skip ikke har påbudt forsikring eller annen sikkerhet eller påbudt sertifikat etter reglene i § 186.

§ 188 Krav mot forsikringsgiveren

Erstatningskrav for forurensningsskade forårsaket av bunkersolje kan reises direkte mot den som har ytet pliktig forsikring eller stilt sikkerhet etter § 186 for skipets eiers erstatningsansvar etter § 183 (forsikringsgiveren). Forsikringsgiveren kan gjøre gjeldende begrensning av ansvaret, selv om skipets eier ikke har rett til ansvarsbegrensning.

Ved krav mot forsikringsgiveren som nevnt i første ledd, kan forsikringsgiveren også gjøre gjeldende de fritaksgrunner som skipets eier selv kunne gjort gjeldende. Derimot kan forsikringsgiveren overfor fordringshaverne ikke gjøre gjeldende innsigelser som forsikringsgiveren kan gjøre gjeldende overfor skipets eier. Forsikringsgiveren kan likevel gjøre gjeldende den innsigelse at skaden skyldes forsettlig feil av den registrerte eieren selv.

Når erstatningskrav som nevnt i første ledd omfattes av reglene om begrensning av ansvaret i § 172 a jf. § 175 a, kan også den delen av kravet som overstiger det beløpet som er dekket av den pliktige forsikringen etter § 186 jf. § 175, reises direkte mot den som har ytet forsikring eller stilt sikkerhet som dekker den overskytende delen av erstatningsansvaret. For slike krav gjelder reglene i første ledd annet punktum og annet ledd tilsvarende.

§ 189 Norske domstolars kompetanse og anerkjennelse og fullbyrdelse av dommer

Reglene i § 203 første og annet ledd om norske domstolars kompetanse gjelder tilsvarende ved søksmål mot skipets eier eller dennes forsikringsgiver om ansvar for forurensningsskade forårsaket av bunkersolje.

Rettskraftig dom mot skipets eier eller dennes forsikringsgiver har bindende virkning her i riket og kan fullbyrdes her når den er tvangskraftig, såfremt dommen er avsagt i en konvensjonsstat og av en domstol som er kompetent til å avgjøre saken etter bunkerskonvensjonen artikkel 9.

§ 190 Virkeområdet for reglene i §§ 183 til 189

Reglene i §§ 183 til 189 om ansvar for forurensningsskade forårsaket av bunkersolje gjelder for:

- slik skade oppstått her i riket eller i norsk økonomisk sone,
- slik skade oppstått i en annen konvensjonsstat eller i en konvensjonsstats økonomiske sone, og
- utgifter ved tiltak for å avverge eller begrense slik skade, uansett hvor tiltaket er truffet.

§ 206 annet ledd gjelder tilsvarende ved forurensningsskade forårsaket av bunkersolje.

Reglene i §§ 183 til 189 gjelder ikke for krigsskip eller andre skip som eies eller brukes av en fremmed stat, og som på det tidspunkt da bunkersolje unnslipper eller tømmes fra skipet, utelukkende nyttes i statlig, ikke-kommersiell øyemed. §§ 183 til 185 gjelder likevel når skade er oppstått her i riket eller i norsk økonomisk sone, eller det er truffet tiltak for å avverge eller begrense slik skade.

Reglene i §§ 183 til 189 gjelder ikke i den utstrekning de skulle komme i strid med Norges konvensjonsforpliktelser overfor stater som ikke har sluttet seg til bunkerskonvensjonen.

Avsnittsoverskriften før § 191 skal lyde:

II

Ansvar og erstatning etter reglene i den internasjonale konvensjon 1992 om erstatningsansvar for oljesølskade (1992-ansvarskonvensjonen) og den internasjonale konvensjon 1992 om opprettelse av et internasjonalt fond for erstatning av oljesølskade (1992-fondskonvensjonen) m.m.

I § 191 gjøres følgende endringer:

Første og annet ledd skal lyde:

Eieren av et skip er uansett skyld ansvarlig for forurensningsskade. Voldes slik forurensningsskade ved en serie hendelser med samme opphav, påhviler ansvaret den som er eier ved den første hendelsen. Er skaden oppstått ved en hendelse som involverer to eller flere skip som hver for seg transporterer olje, er hver eier ansvarlig, men slik at eierne hefter solidarisk for skade som ikke med rimelighet kan henføres til et bestemt skip.

Med forurensningsskade forstås i §§ 191 til 209:

- Skade eller tap som oppstår utenfor skipet og skyldes forurensning voldt av olje som unnslipper eller tøm-

mes fra skipet. Skade ved forringelse av miljøet omfattes i tillegg til tappt fortjeneste likevel bare utgifter til rimelige tiltak for gjenoppretting som har vært eller vil bli foretatt.

- b) Utgifter, skade eller tap som følge av rimelige tiltak som er truffet etter en hendelse som forårsaker eller medfører umiddelbar og betydelig fare for skade som nevnt i bokstav a, og som har til formål å avverge eller begrense slik skade.

Tredje ledd første punktum skal lyde:

Med skip forstås i § 191 til § 209 *ethvert sjøgående fartøy eller annen flytende innretning på sjøen* som er konstruert eller tilpasset for transport av olje som last i bulk, med mindre annet er sagt, jf. § 208 første ledd.

Femte ledd skal lyde:

Med eier forstås for registrert skip den som står oppført i skipsregisteret som eier, *eller, hvis skipet ikke er registrert, den som eier skipet*. Eies et skip av en stat, men brukes av et selskap som i denne staten er registrert som skipets bruker, anses *likevel* selskapet som skipets eier.

Sjette ledd oppheves. Syvende til niende ledd blir nye sjette til åttende ledd.

I § 192 skal første ledd bokstav b lyde:

- b) i sin helhet skyldes en handling *eller unnlattelse* av tredjeperson for å volde skade, eller

I § 193 annet ledd gjøres følgende endringer:

bokstav a skal lyde:

- a) medlem av besetningen, *ansatte hos eieren eller andre som eieren svarer for,*

bokstav e skal lyde:

- e) noen som treffer tiltak for å avverge eller begrense *skade eller tap som er omfattet av § 191,* eller

bokstav f skal lyde:

- f) *ansatte hos personer som er omfattet av bokstav b, c, d og e, eller andre som personer som nevnt i bokstav b, c, d eller e svarer for,* unntatt *person som selv har voldt skaden ved forsett eller grov uaktsomhet,* og med forståelse av at slik skade sannsynligvis ville oppstå.

§ 197 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Annet punktum gjelder tilsvarende for skip registrert i en stat som ikke har sluttet seg til 1992-ansvarskonvensjonen.

§ 198 skal lyde:

Departementet gir nærmere forskrifter om forsikring og sikkerhetsstillelse, herunder om hvilke vilkår forsikringen eller sikkerheten må oppfylle for å kunne godkjennes, samt om sertifikater og deres form, innhold, utstedelse og gyldighet.

§ 201 annet ledd skal lyde:

For fondenes regresskrav *mot skipets eier* og dennes forsikringsgiver gjelder § 193 *første ledd* og § 200 tilsva-

rende. *For fondenes regresskrav ellers gjelder alminnelige rettsregler.*

§ 203 første ledd skal lyde:

Søksmål mot skipets eier eller dennes forsikringsgiver om ansvar for forurensningsskade hører under norsk domstol dersom forurensningsskaden er oppstått her i riket eller i norsk økonomisk sone eller tiltak er foretatt for å avverge eller begrense *slik forurensningsskade.*

§ 208 første ledd første punktum skal lyde:

Oppstår det her i riket eller på den norske del av kontinentalokkelen forurensningsskade voldt av olje som unnslipper eller uttømmes fra annet skip, boreplattform eller liknende flyttbar innretning enn nevnt i § 191 tredje ledd, *og skaden ikke er omfattet av reglene i §§ 183 til 190,* gjelder reglene i §§ 191 og 192 tilsvarende.

§ 503 første ledd første punktum skal lyde:

Krav om erstatning for forurensningsskade som nevnt i §§ 183, 191, 207 eller 208, eller om erstatning fra Det internasjonale erstatningsfond (1992) faller bort dersom ikke søksmål er reist innen 3 år fra den dag skaden, tapet eller utgiftene oppsto.

II

I lov 7. januar 2005 nr. 2 om endringer i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) og i enkelte andre lover oppheves del VII.

III

Stortinget samtykker i ratifikasjon av den internasjonale konvensjon om erstatningsansvar for bunkersoljesølskade, 2001.

IV

1. Del I trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.
2. Del II og III trer i kraft straks.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Det blir votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile blei samrøystes vedtekne.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

I o v
om endringar i straffeprosessloven og
tvisteloven m.m.

I

I lov 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister vert det gjort følgjande endringar:

§ 18–3 første ledd skal lyde:

(1) De virkninger som følger av annen lovgivning av at søksmål er reist, inntre når prosesskrivet som reiser saken eller inndrar kravet, er sendt, slik at fristen er avbrutt etter domstolloven § 146. For krav som settes fram i rettsmøte, inntre virkningen når kravet settes fram.

§ 20–11 fjerde ledd andre punktum skal lyde:

Tvangsfullbyrdsloven § 3-4 første ledd gjelder tilsvarende for hva som godtas som sikkerhet.

§ 22–11 første ledd skal lyde:

(1) Redaktøren av et trykt skrift kan nekte å gi tilgang til bevis om hvem som er forfatter til en artikkel eller melding i skriftet eller kilden for opplysninger i det. Det samme gjelder bevis om hvem som er kilden for andre opplysninger som er betrodd redaktøren til bruk i dennes virksomhet.

I § 32-2 skal uttrykket «unntatt § 19-13» lyde:
unntatt § 19-13 første og annet ledd.

§ 32–12 skal lyde:

Tvangsfullbyrdsloven § 3-4 gjelder tilsvarende i saker om midlertidig sikring.

§ 32–13 andre ledd skal lyde:

(2) Tvangsfullbyrdsloven § 3-5 annet ledd gjelder tilsvarende.

I § 37–3 nr. 5 vert det gjort følgjande endringar:
Endringa i domstolloven § 20 andre ledd andre punktum skal lyde:

For skjønn, ekspropriasjonssaker og saker etter tvisteloven § 4-5 første ledd kan domstoladministrasjonen oppnevne et varamedlem som skal følge forhandlingene og tre inn i retten om *lederen* får forfall.

Endringane i domstolloven § 53, overskrifta i kapittel 4, §§ 71, 86 a, 87, 91, 95, 97, 98, 99, 101 og 105 vert oppheva.

Endringa i domstolloven § 119 første ledd skal lyde:

Har en part krevd at alle eller de fleste dommerne ved en domstol skal vike sete som ugilde til å delta i behandlingen av en sak, kan den nærmest overordnede domstol, eller Høyesteretts ankeutvalg dersom saken står for lagmannsretten, etter søknad fra domstolens formann beslutte at saken skal overføres til en annen domstol av samme orden. Den overordnede domstolens avgjørelse kan ikke angripes.

I § 37–3 nr. 14 vert det gjort følgjande endring:

Endringa i skifteloven § 22 første ledd skal lyde:

Bestemmelsene i tvisteloven første, annen, fjerde, femte og sjette del, med unntak for kapittel 5, 6 og 16 III, samt § 9-6 får, for så vidt de passer, og ikke annet er bestemt, tilsvarende anvendelse på tvister for tingretten under offentlig skiftebehandling, dog således at det med hensyn til bevis og bevisførsel gjelder samme regler som under hovedforhandling i *sivile tvister*. For adgangen til å opptre som prosessfullmektig gjelder tvisteloven § 3-3 første til fjerde ledd. Ved behandling av tvister ved *allmennprosess* og ved anke gjelder tvisteloven § 3-3 første til tredje ledd.

§ 37–3 nr. 17 skal lyde:

17. I lov 27. mai 1932 nr. 2 om vekslar skal § 71 første ledd lyde:

Vekselforeldelsen avbrytes

ved at stevning er sendt til retten eller i tilfelle klage til forliksrådet, eller ved at vekselkravet under rettssak gjøres gjeldende til motregning, eller for øvrig inndras i saken (jf. tvisteloven § 15-1) eller

ved at vekselfordringen anmeldes i skyldnerens bo dersom dette behandles av offentlige myndigheter eller

ved at den mot hvem søksmål (motregningskrav) som foran omtalt er reist, gir en *leder* varsel om søksmålet (tvisteloven § 15-9). Den som har mottatt sådan innvarsel, kan avbryte foreldelsen ved likeledes å gi sin formann prosessvarsel.

§ 37–3 nr. 18 skal lyde:

18. I lov 27. mai 1932 nr. 3 om chekker skal § 53 første ledd lyde:

Sjekkforeldelse avbrytes

ved at stevning er sendt til retten eller i tilfelle klage til forliksrådet, eller ved at sjekkkravet under rettssak gjøres gjeldende til motregning, eller for øvrig inndras i saken (jf. tvisteloven § 15-1) eller

ved at chekkfordringen anmeldes i skyldnerens bo dersom dette behandles av offentlige myndigheter eller

ved at den mot hvem søksmål (motregningskrav) som foran omtalt er reist, gir en *leder* varsel om søksmålet (tvisteloven § 15-9). Den som har mottatt sådan innvarsel, kan avbryte foreldelsen ved likeledes å gi sin formann prosessvarsel.

§ 37–3 nr. 21 skal lyde:

21. I lov 13. desember 1946 nr. 21 om krigspensjonering for militærpersoner skal § 30 nr. 2 lyde:

2. *Arbeids- og velferdsetaten* kan, når det finnes nødvendig for avgjørelsen av en sak etter denne lov la innhente forklaringer gjennom bevissikring etter reglene i tvisteloven § 28-3 tredje ledd og § 28-4 eller ved politiet. Krav om bevissikring fremmes for den tingrett hvor de som skal avhøres, bor eller oppholder seg eller realbevis skal undersøkes.

§ 37–3 nr. 22 skal lyde:

22. I lov 13. desember 1946 nr. 22 om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner skal § 39 nr. 2 lyde:
2. *Arbeids- og velferdsetaten* kan, når det finnes nødvendig for avgjørelsen av en sak etter denne lov la innhente forklaringer gjennom bevissikring etter reglene i tvisteloven § 28-3 tredje ledd og § 28-4 eller ved politiet. Krav om bevissikring fremmes for den tingrett hvor de som skal avhøres, bor eller oppholder seg eller realbevis skal undersøkes.

§ 37–3 nr. 25 vert oppheva.

Innleiinga til § 37–3 nr. 28 skal lyde:

28. I lov 29. mai 1953 nr. 1 om rett for handverkarar o.a. til å selja ting som ikkje vert henta skal § 4 første punktum lyde:

§ 37–3 nr. 31 skal lyde:

31. I lov 26. november 1954 nr. 3 om stønad ved krigsskade på person skal § 37 nr. 2 lyde:
2. Finner *Arbeids- og velferdsetaten* det påkrevd, kan bevis opptas i samsvar med tvisteloven.

§ 37–3 nr. 35 skal lyde:

35. I lov 12. desember 1958 nr. 10 om yrkesskadetrygd skal § 45 lyde:
- Arbeids- og velferdsetaten* kan, dersom det finner det nødvendig for avgjørelsen av en sak etter denne lov, innhente forklaring gjennom bevissikring etter reglene i tvisteloven § 28-3 tredje ledd og § 28-4. Krav om bevissikring fremmes for den tingrett hvor de som skal avhøres, bor eller oppholder seg eller realbevis skal undersøkes.

I § 37–3 nr. 48 vert det gjort følgjande endringar:

- Lov om toll § 8 nr. 3 bokstav b skal lyde:
- b. som vitneprov eller ved dokumenttilgang under rettergang.

Endringane i lov om toll § 39 første, fjerde og sjette ledd skal vere i andre, femte og sjuande ledd.

I § 37–3 nr. 49 skal endringa i lov om anke til Trygderetten § 23 femte ledd andre punktum vere i § 23 fjerde ledd andre punktum.

I § 37–3 nr. 50 skal innleiinga til endringa i forvaltningsloven § 27 tredje ledd tredje og fjerde punktum lyde:

§ 27 tredje ledd tredje og *nytt* fjerde punktum skal lyde:

I § 37–3 nr. 70 skal innleiinga til endringa i foreldelsesloven § 15 nr. 3 første og andre punktum lyde:

§ 15 nr. 3 første og *nytt* annet punktum skal lyde:

I § 37–3 nr. 77 skal endringa i barneloven § 29b andre ledd lyde:

For å vareta offentlege interesser har *Arbeids- og velferdsetaten* rett til å møte i ei slektskaps sak og til å anke eller krevje gjenopning av saka. Retten skal gje melding til *Arbeids- og velferdsetaten* om saka og om nokon av partane ikkje møter.

I § 37–3 nr. 78 vert det gjort følgjande endringar:

Endringa i straffeprosessloven § 230 tredje ledd fjerde punktum skal vere i § 230 tredje ledd *tredje* punktum.

Endringa i § 277 andre ledd vert oppheva.

Endringa i straffeprosessloven § 281 første ledd nr. 2 skal lyde:

- 2) er uteblitt uten at det er opplyst eller sannsynliggjort at han har gyldig fravær eller

Endringa i straffeprosessloven § 288 andre ledd nr. 2 siste punktum skal lyde:

Kjennelsen trenger ikke grunner og kan ikke ankes.

I § 37–3 nr. 82 vert det gjort følgjande endringar:

§ 76 tredje ledd skal lyde:

Dersom krav etter første og annet ledd bringes inn for retten, treffer den sin avgjørelse ved *dom*.

§ 152 skal lyde:

Kjennelser som avgjør tvist om utlevering eller dekning av midler som er under tingrettens behandling, og *dommer* som nevnt i §76 tredje ledd, er gjenstand for anke etter reglene om *anke over kjennelser*. Etter at partene har fått anledning til å uttale seg, kan retten bestemme at anke over kjennelse i tvist om anmeldte fordringer skal behandles etter reglene om *anke over kjennelser*.

Overfor kjennelser som åpner konkurs, kan *gjenåpning* kreves etter reglene for dommer i *tvisteloven kapittel 31*.

I § 37-3 nr 94 vert det gjort følgjande endringar:

Endringane i sosialtjenesteloven §§ 9-8, 9-9, 9-10 og 9-10 a vert oppheva.

I § 37–3 nr. 97 vert det gjort følgjande endringar:

Endringa «I følgjande bestemmelser fjernes uttrykket «eller midlertidig sikring»» skal lyde:

§§ 1-3 første ledd, 1-6 tredje ledd, 2-1 annet ledd, 2-2 tredje ledd, 2-3 første ledd, 2-5 tredje ledd, 3-7 i nåværende tredje ledd og *nåværende § 16-2 første ledd*.

Endringa «I følgjande bestemmelser fjernes uttrykket «og midlertidig sikring»» skal lyde:

§§ 1-5 første til tredje ledd, 1-6 første ledd første og annet punktum, 1-7 første og annet punktum, 2-8 første ledd, 3-6 første ledd og *nåværende 16-2 første ledd*.

I endringa av § 1-9 bokstav b til d vert bokstavnummeringa b), c) og d) endra til (b), (c) og (d).

I § 4–1 nytt tredje og fjerde ledd vert leddnummereringa (3) og (4) teke bort.

§ 37-3 nr. 99 vert oppheva.

I § 37–3 nr. 110 vert det gjort følgjande endring:

Endringa i tomtefesteloven § 43 annet ledd annet punktum vert oppheva.

I § 37–3 nr. 111 vert uttrykket «Trygdens organer» i lov om folketrygd § 21–4 femte ledd erstatta med «Arbeids- og velferdsetaten».

I § 37-3 nr. 119 vert det gjort følgjande endring: Innleiinga til endringa i § 12-5 første ledd annet og tredje punktum skal lyde:

§ 12-5 første ledd annet og tredje punktum skal lyde:

§ 37–3 nr. 127 vert oppheva.

I § 37–3 nr. 148 skal endringa i skattebetalingsloven 19–3 nr. 11 lyde:

I §19-3 nr. 11 skal endringen av lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) §11-1 nr. 4 fjerde punktum lyde:

Det kan gis oppfriskning for oversittelse av fristen etter reglene i tvisteloven §§ 16-12 til 16-14.

II

I lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene skal § 48 første ledd første punktum lyde:

Beslutter en ret etter § 47 at anmode en utenlandsk myndighet om bevisoptagelse, utfærdiges anmodningen av retten selv, men hvis den har flere medlemmer, av rettens leder.

III

I lov 28. april 1978 nr. 18 om behandling av forbrukertvister skal § 1 femte ledd lyde:

Tvisteloven § 1-3 får tilsvarende anvendelse.

IV

I lov 21. desember 1979 nr. 77 om jordskifte o.a. (jordskifteloven) skal § 89 a sjuande og nytt åttande ledd lyde:

Til alle saker som blir handsama etter paragrafen her, skal rettshavarar med eigedoms- eller bruksrett som saka kan tenkjast å få verknad for, bli stemna og innkalla av retten på den måten som er fastsett i lov 19. juni 1992 nr. 59 om bygdeallmenninger §§ 1-7 og 1-8.

Kjende rettshavarar med eigedoms- eller bruksrett som saka kan tenkjast å få verknad for, skal bli stemna og innkalla av retten også på den måten som er fastsett om forkynningar for dei alminnelege domstolane i domstoloven kapittel 9.

V

I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker vert det gjort følgjande endringar:

§ 219 første ledd skal lyde:

Ved iverksetting av heftelse *gjelder tvisteloven §§ 33–5 til 33–8* og denne lovs § 213 første ledd annet punktum tilsvarende.

§ 395 andre ledd første punktum skal lyde:

Kommisjonens leder utnevnes av Kongen i statsråd for en periode på 7 år uten adgang til gjenutnevning.

VI

I lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr skal § 4 første ledd lyde:

Gebyrplikten for tvistemål, skjønn, tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring inntreer når saken er ført inn i sakslisten og for overprøving ved høyere instans innføring i dennes sakliste.

VII

I lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse skal § 6-4 første ledd andre punktum lyde:

Første punktum gjelder ikke avgjørelser truffet under behandling *ved allmennprosess*.

VIII

I lov 23. mai 1997 nr. 31 om eierseksjoner vert det gjort følgjande endringar:

§ 26 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Dersom det innen fristen etter tvangsfullbyrdelsesloven § 11-7 første ledd reises innvendinger mot tvangssalget som ikke er klart grunnløse, skal begjæringen om tvangssalg ikke tas til følge uten behandling *ved allmennprosess*.

§ 27 første ledd fjerde punktum skal lyde:

Dersom det innen fristen etter tvangsfullbyrdelsesloven § 13-6 reises innvendinger mot fravikelsen som ikke er klart grunnløse, skal begjæringen om fravikelse ikke tas til følge uten behandling *ved allmennprosess*.

IX

I lov 6. juni 2003 nr. 39 om burettslag vert det gjort følgjande endringar:

§ 5–9 andre ledd skal lyde:

(2) Oppfører brukaren seg slik at det er fare for øydelegging eller vesentleg forringing av eigedommen, eller slik at det er til alvorleg plage eller sjenanse for andre brukarar i eigedommen, kan laget krevje fråviking frå bustaden etter tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 13. Kravsmål om fråviking skal setjast fram for tingretten. Dersom det innan fristen etter tvangsfullbyrdelsesloven § 13-6 blir reist innvendingar mot fråvikinga som ikkje er klart grunnløse, skal kravsmålet om fråviking ikkje takast til følge utan behandling *ved allmennprosess*.

§ 5–23 første ledd skal lyde:

(1) Oppfører andelseigaren seg slik at det er fare for øydelegging eller vesentleg forringing av eigedommen,

eller slik at det er til alvorleg plage eller sjenanse for andre brukarar i eigedommen, kan laget krevje fråviking frå bustaden etter tvangsfullbyrdsloven kapittel 13. Kravsmål om fråviking kan setjast fram tidlegast samtidig med at det blir gitt pålegg etter § 5-22 om sal. Kravsmålet skal setjast fram for tingretten. Dersom det innan fristen etter tvangsfullbyrdsloven § 13-6 blir reist innvendingar mot fråvikinga som ikkje er klart grunnlause, skal kravsmålet om fråviking ikkje takast til følgje utan behandling *ved allmennprosess*.

X

I lov 14. mai 2004 nr. 25 om voldgift skal § 6 tredje ledd femte punktum lyde:

Søksmål om å sette til side en voldgiftsdom etter kapittel 9 behandles etter de alminnelige reglene i *tvisteloven*.

XI

I lov 17. juni 2005 nr. 89 om endringar i lov. 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring og andre lover skal i del III § 7–20 sjuande ledd første punktum i endringa av lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring lyde:

Ved utlegg i adkomstdokumenter til leierett *eller borett* til husrom underretter namsmannen vedkommende utleier eller selskap, jf. patentloven § 5–8.

XII

I lov 29. juni 2007 nr. 80 om endringar i lov 15. desember 1967 nr. 9 om patenter m.m. (gjennomføring av Den europeiske patentkonvensjonen) skal i del I ny § 52 d første ledd første punktum i lov 15. desember 1967 nr. 9 om patenter lyde:

Begjæring om administrativ overprøving kan bare *begrunnes* med at patentet er meddelt i strid med vilkårene i §§ 1 til 2, men likevel ikke med at patentet er meddelt til en annen enn den som er berettiget til oppfinnelsen, jf. § 1 første ledd.

XIII

Del I, XI og XII trer i kraft straks. Ellers trer lova her i kraft 1. januar 2008.

Endringa i straffeprosessloven § 395 andre ledd første punktum i del V vert også gitt verknad for funksjonstida til den som er leiar av kommisjonen for gjenopptaking av straffesaker når lova her trer i kraft.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Det blir votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile blei samrøystes vedtekne.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

l o v

om endring i lov 19. juni 1997 nr. 82 om pass (endring av gebyr for pass til personer over 16 år)

I

I lov 19. juni 1997 nr. 82 om pass skal § 3 fjerde ledd lyde:

Ved utstedelse og fornyelse av pass *betales 450 kroner*.
For pass til barn under 16 år *betales 270 kroner*.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2008.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Det blir votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile blei samrøystes vedtekne.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debatten har representanten Hans Frode Kielland Asmyhr sett fram eit forslag på vegner av Framstegspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen å videreføre dagens organisering av veterinærtjenester.»

Forslaget blir i samsvar med forretningsordenens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

l o v

om endringer i lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell

I

I lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell gjøres følgende endringer:

§ 1 annet ledd oppheves.

Ny § 3 a skal lyde:

§ 3 a Kommunens ansvar

Kommunene skal sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell.

Kommunene har ansvar for å organisere en klinisk veterinærvakt utenom ordinær arbeidstid.

§ 26 oppheves.

II

Loven gjelder fra 1. januar 2008.

Presidenten: Framstegspartiet har varslet at dei vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 57 mot 17 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.35.53)

Presidenten: Det blir votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

Framstegspartiet har varslet at dei vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile blei vedteke med 54 mot 17 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.36.22)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

S a k n r . 5

Referat

Presidenten: Det ligg ikkje føre noko referat.

Ber nokon om ordet før møtet blir heva? – Møtet er heva.

Møtet slutt kl. 16.37.
